

Les perífrasis d'obligació com a diagnòstic de variació i canvi a Eivissa

Elsa Cembrero Bonet

State University of New York at Albany

ecembrerobonet@albany.edu

L'estudi analitza el contacte lingüístic entre el castellà i el català a Eivissa a través de les perífrasis *tener que* i *haber de* en el marc d'un estudi comparatiu variacionista, seguint la mateixa línia de recerca d'estudis previs (Sinner, 2003; Blas Arroyo, 2015). L'objectiu és estudiar els patrons de variació d'aquestes estructures per conèixer l'abast real de l'ús social del català, la seva canviant vitalitat etnolingüística i el seu impacte sobre el castellà en una de les zones de contacte més dinàmica entre les dues llengües.

L'anàlisi es basa en un corpus creat a partir dels articles i entrevistes del *Diario de Ibiza*, els quals estan escrits tant per periodistes de regions bilingües catalanes com per monolingües de castellà de la península, ja que el diari forma part del grup Prensa Ibérica. S'ha comprovat que els articles que apareixen de forma simultània en diversos diaris de diferents províncies estan escrits per periodistes de la península. Per confirmar que aquests autors no són de l'àrea catalanoparlant, s'han fet recerques de cada un per corroborar el seu origen encara que sigui de forma aproximada.

Els resultats de les mostres extretes entre 2016 i 2019 confirmen la tendència general cap a la reducció de l'ús d'*haber de* (Garachana i Hernández, 2017). Es van recollir 518 casos: 309 de *tener que* i 209 d'*haber de*. L'anàlisi de les dades contradiu els estudis previs de la resta dels territoris de parla catalana (Martínez, 2003; Sinner, 2003; Blas Arroyo, 2015). Els resultats mostren que els periodistes d'Eivissa van emprar *tener que* un 63,6%, mentre que a Mallorca el resultat descendeix a un 46,38%, enfront del 57,89% dels periodistes de l'àrea monolingüe.

Malgrat aquestes diferències, s'ha comprovat que determinats factors lingüístics interns com el temps verbal, el tipus de llengua (oral o escrita) i el contingut lèxic del verb (estat, activitat mental, estimatiu i activitat externa) i la seva subcategorització afavoreixen l'ús d'*haber de* a la zona dialectal catalana.

Prenent les perífrasis estudiades aquí, s'observa que els patrons de variació en el castellà d'Eivissa s'acosten més als patrons vistos en zones monolingües castellanes que a les varietats

del castellà d'altres zones bilingües, la qual cosa pot ser un senyal més de l'impacte de la realitat sociolingüística a l'illa, incloent-hi el turisme i el moviment de la població, sobre els nivells de bilingüisme social i canvis en curs en ambdues llengües.

Referències

- Blas Arroyo, J.L. (2015). The scope of language contact as a constraint factor in language change: The periphrasis “haber de” plus infinitive in a corpus of language immediacy in modern Spanish. *International Journal of Bilingualism* 19(5). 499-524.
- Garachana Camarero, M. y Hernández Díaz, A. (2017). La reestructuración del sistema perifrástico en el español decimonónico. El caso de haber de/tener de + infinitivo, haber que/tener que + infinitivo. En E. Carpi y R. M. García Jiménez (Eds.). *Herencia e Innovación en el español del siglo XIX* (pp. 127-146). Pisa: Pisa University Press.
- Plataforma per la llengua. (2020). *InformeCAT 2020: 50 dades sobre la llengua catalana*. www.plataforma-llengua.cat/media/upload/pdf/informecat-2020_267_11_2406.pdf
- Martínez Díaz, E. (2003). La frecuencia del uso de *haber* y *tener* en las estructuras perifrásticas de obligación: algún fenómeno de variación en el español de Cataluña. *Interlingüística* 14. 681-694.
- Sinner, C. (2003). Valores y usos de haber de + infinitivo y tener que + infinitivo en diferentes variedades del castellano. En C. Pusch y A. Wesch (Eds.). *Perífrasis verbales en las lenguas (ibero) románicas* (pp. 193-206). Madrid: Iberoamericana-Vervuert.